

Natuurtoets

Verkennde inventarisatie en beoordeling
natuurwaarden in het kader van de Flora- en faunawet
ten behoeve van zeven modificaties aan het
gasleidingtracé Maastricht Valkenburg
Schema's S-8809, S-8810, S-8825, S-3080, S-8807, S-8806
Leiding Z-500-02-KR-001-1

projectnr. 11191-270150
revisie 01
datum 10 augustus 2015
documentnr. 270150-NT

Auteur

Opdrachtgever

N.V. Nederlandse Gasunie
Postbus 162
7400 AD Deventer

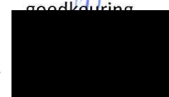
Gemeente Maastricht Veiligheid en Leefbaarheid
Ontvangen op : 14-12-2015
Zaaknummer : 15-2868WB
Behoort bij besluit van B&W d.d. 12-05-2016

datum vrijgave
10-08-2015

beschrijving revisie 01

Definitieve Natuurtoets aangepast
Behoort bij ontwerpbesluit van B&W
d.d. 10-03-2016

goedkeuring

Datum van uitgave:

10 augustus 2015

Contactadres:

Tolhuisweg 57
8443 DV Heerenveen
Postbus 24
8440 AA Heerenveen

Inhoud

blz.

1	Inleiding	2
1.1	Aanleiding.....	2
1.2	Flora- en faunawet.....	2
1.3	Doel van deze toetsing	3
1.4	Werkwijze	3
1.5	Leeswijzer	4
2	Wettelijk kader natuurbescherming	5
3	Beschrijving locaties en modificaties.....	6
3.1	Locaties en modificaties 0, 1a en 2.....	6
3.2	Locatie en modificatie 3	9
3.3	Locatie en modificatie 4	10
3.4	Locatie en modificatie 5	11
3.5	Locatie en modificatie 6	12
4	Resultaten Quick scan Flora- en faunawet	13
4.1	Beschermde soorten Flora- en faunawet	13
4.1.1	<i>Vogels</i>	13
4.1.2	<i>Vleermuizen</i>	13
4.1.3	<i>Overige zoogdieren</i>	13
4.1.4	<i>Reptielen, amfibieën en vissen</i>	14
4.1.5	<i>Ongewervelden</i>	14
4.1.6	<i>Planten</i>	14
5	Effectbeschrijving en gevolgen	15
5.1	Overzicht beschermde soorten	15
5.2	Effecten op in het plangebied aanwezige flora en fauna	15
5.3	Mitigerende maatregelen	16
5.3.1	<i>Broedvogels; eventueel mitigatie.....</i>	16
5.3.2	<i>Vleermuizen; mitigatie</i>	16
5.3.3	<i>Hazelworm; ontheffing F&f-wet.....</i>	16
6	Conclusies en aanbevelingen	17
6.1	Conclusies; ontheffing F&F-wet aanvragen	17
	Geraadpleegde bronnen.....	18

Bijlagen:

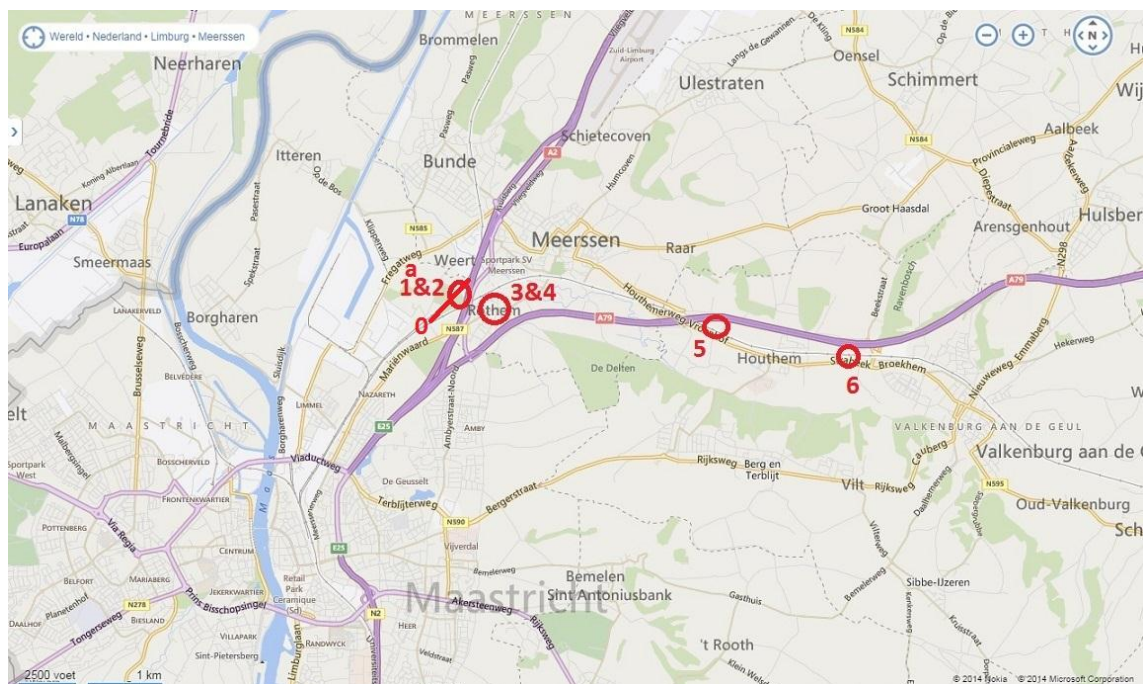
1 Wettelijk Kader

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In opdracht van de Gasunie N.V. heeft de Antea Group een natuurtoets opgesteld ten behoeve van zeven modificaties in het gasleidingtracé Maastricht Valkenburg. Deze locaties zijn een onderdeel van een Gasunie tracé.

De Gasunie is voornemens om, in kader van het Gasunie Network Improvement Program (GNIP), een aantal modificaties aan haar leidingnetwerk te doen. Het betreft in dit geval zeven modificaties. Deze modificaties worden in deze natuurtoets beschreven.

figuur 1.1. Kaart met daarop de locatie van de zeven modificaties (0 t/m 6) aangegeven in rood. (Bron: Bing maps)

Vanuit de natuurwetgeving is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het plangebied, zodat hiermee rekening kan worden gehouden. De consequenties van de beoogde ruimtelijke ingreep zijn getoetst aan de bepalingen van de Flora- en faunawet.

1.2 Flora- en faunawet

In de Flora- en faunawet wordt de bescherming van een groot aantal inheemse planten- en diersoorten geregeld. Deze wet is overal in Nederland van toepassing.

De voorgenomen ingrepen vallen onder het begrip 'ruimtelijke ontwikkeling' uit de Flora- en faunawet. Hiervoor geldt een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen zoals genoemd in de Flora- en faunawet voor algemeen beschermde soorten (zogenaamde tabel 1 soorten, voor toelichting zie bijlage 1). Als er andere strenger beschermde soorten (zogenaamde tabel 2 of 3 soorten of broedvogels) voorkomen is het noodzakelijk om te bepalen of deze schade ondervinden door de voorgenomen ingrepen. Indien dit het geval is, kan het noodzakelijk zijn om voor de betreffende soorten een ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen.

Daarnaast geldt voor alle soorten, ook de niet beschermde soorten, de algemene zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemer redelijkerwijs maatregelen neemt, dan wel redelijkerwijs

handelingen met negatieve effecten achterwege laat, om schade aan plant- en diersoorten zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken.

1.3 Doel van deze toetsing

Het doel van de voorliggende natuurtoets is om te bepalen of eventuele strijdigheden van de voorgenomen ingreep met de huidige Flora- en faunawet te verwachten zijn.

1.4 Werkwijze

Om eventuele strijdigheden van de plannen met de betreffende natuurwetgeving op te sporen dienen de volgende vragen te worden beantwoord:

- Welke wettelijk beschermde soorten komen in het plangebied voor, of worden hierin verwacht? Welke status hebben deze soorten?
- Welke invloed hebben de geplande ingrepen in het betreffende gebied op de (strikt) beschermde soorten?
- Voor welke soorten moet op welke locaties nader onderzoek uitgevoerd worden?
- Door welke maatregelen kunnen negatieve effecten op beschermde soorten worden voorkomen of verzacht?
- Welk vervolgttraject dient doorlopen te worden?
- Voor welke beschermde soorten moet een ontheffing aangevraagd worden?

Om bovenstaande vragen te beantwoorden zijn de volgende stappen doorlopen.

Stap 1. Bureaustudie

Op basis van literatuuronderzoek en verspreidingsatlassen is nagegaan welke wettelijk beschermde planten- of diersoorten in of nabij de planlocatie voorkomen. Dit is het eerste onderdeel van de Quick Scan. Samen met het veldbezoek vormt de bureaustudie het beeld van aangetroffen of verwachte soorten. In deze bureaustudie is de NDFF geraadpleegd.

Stap 2. Veldbezoek

Na het bureauonderzoek is op 7 oktober 2014 (een zeer zonnige dag, windkracht 1 en een temperatuur van rond de 20°C) door [REDACTED] ecoloog van de Antea Group, een verkennend veldbezoek uitgevoerd aan de planlocatie en de directe omgeving ervan. Voor modificatie 0 is er een tweede veldbezoek geweest op 16 april 2015 (een zeer zonnige dag, windkracht 2 en een temperatuur van rond de 18°C) door J. Melis, ecoloog van de Antea Group. Hierbij is, met betrekking tot de verzamelde gegevens van de bureaustudie, beoordeeld welke soorten daadwerkelijk in of nabij de planlocatie voor (kunnen) komen. Dit is het tweede onderdeel van de Quick Scan. Samen met de bureaustudie vormt het veldbezoek het beeld van aangetroffen of verwachte soorten.

Stap 3. Effectenonderzoek

Op basis van de beschrijving van de voorgenomen ingreep en de verzamelde gegevens van stap 1 en 2 zijn de (mogelijke) effecten (vernietiging, verstoring, versnippering biotoop) op de verwachte beschermde soorten en natuurtypen beschreven. Voor de verwachte negatieve effecten op de beschermde soorten worden mitigerende maatregelen voorgesteld.

Stap 4. Conclusies en advies met betrekking tot de ontheffingsaanvraag

Op basis van stap 1 tot en met 3 en enkele nader onderzoeken die zijn uitgevoerd (zie rapport nader onderzoek) zijn conclusies getrokken met betrekking tot eventuele overtredingen van verbodsbepalingen zoals genoemd in de Flora- en faunawet art. 75 en eventueel te nemen vervolgstappen.

1.5 Leeswijzer

Het eerste hoofdstuk behandelt de aanleiding, het doel en de werkwijze van deze natuurtoets. In het tweede hoofdstuk wordt een beschrijving van het wettelijk kader gegeven. In het derde hoofdstuk worden de deellocaties en de voorgenomen modificaties beschreven. In het vierde hoofdstuk wordt een inschatting gemaakt van het voorkomen van beschermde diersoorten. In het vijfde hoofdstuk worden de effecten van de voorgenomen ontwikkeling op de beschermde soorten beschreven. Op basis van voorgaande hoofdstukken worden in het zesde en laatste hoofdstuk conclusies getrokken en worden de te nemen vervolgstappen aangegeven. In bijlage 1 is een samenvatting van de Nederlandse natuurwetgeving te vinden.

2 Wettelijk kader natuurbescherming

Algemeen

De natuurwet- en regelgeving kent twee sporen, namelijk een soortgericht spoor (Flora- en faunawet) en een gebiedsgericht spoor (Ecologische Hoofdstructuur (NNN) en Natuurbeschermingswet 1998). De Flora- en faunawet richt zich op de bescherming van soorten en de NNN en Natuurbeschermingswet 1998 op de bescherming van gebieden. Met de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 is de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn in nationale wetgeving geïmplementeerd.

Voor een uitgebreide algemene beschrijving van de Flora- en faunawet, Ecologische Hoofdstructuur en Natura 2000 wordt verwezen naar Bijlage 1.

Flora- en faunawet

Het doel van de Flora- en faunawet is het in stand houden van de inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. De Flora- en faunawet gaat uit van het 'Nee, tenzij'-principe. Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk.

Natura 2000

Natura 2000-gebieden, Beschermde Natuurmonumenten en wetlands zijn beschermd via de Natuurbeschermingswet 1998 en hebben derhalve een wettelijke status. In of in de nabijheid van de Natuurbeschermingswetgebieden geldt het 'Nee, tenzij'- principe. In principe zijn er geen ontwikkelingen toegestaan als deze ontwikkelingen de natuurlijke waarden van het gebied direct of indirect aantasten. Alle ruimtelijke ingrepen in Nederland dienen aan de ecologische wet- en regelgeving te worden getoetst. De wettelijke bescherming van natuurwaarden valt in grote lijnen uiteen in twee delen: gebiedsbescherming en soortbescherming. Gebiedsbescherming houdt in dat gebieden met belangrijke natuurwaarden wettelijk zijn beschermd. Het gaat hierbij om de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), Natura 2000-gebieden, natuurreervaten en andere in bestemmingsplannen aangeduide natuurgebieden. De soortbescherming valt onder de Flora- en faunawet (zie bijlage 1).

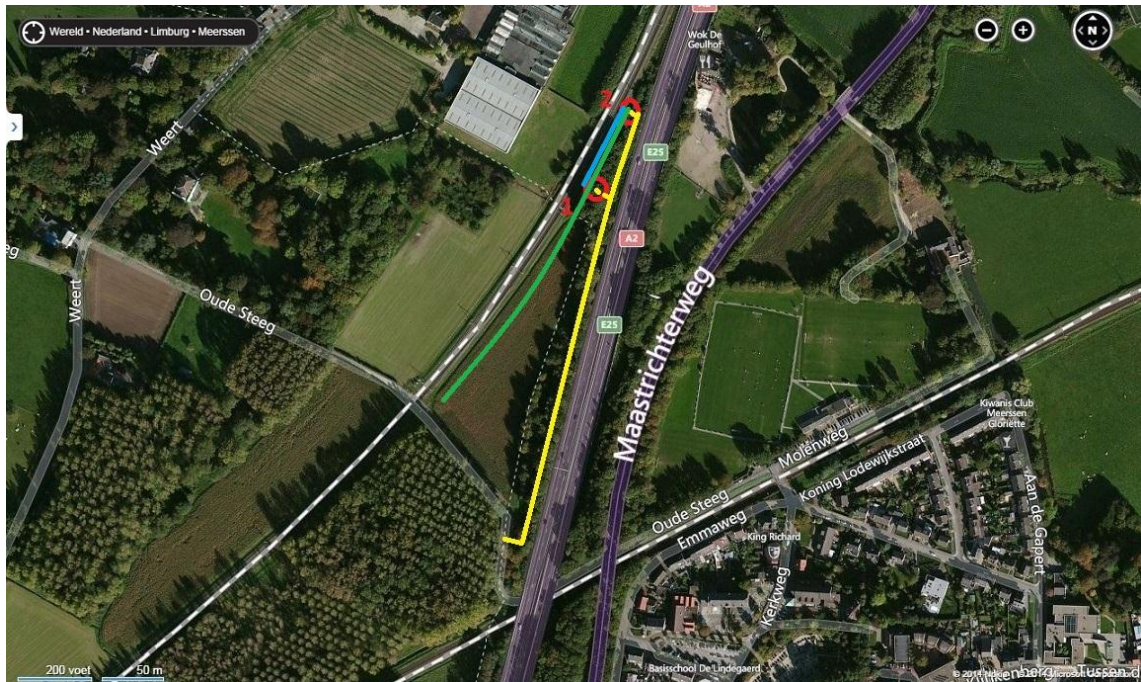
Ecologische hoofdstructuur (NNN)

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is de kern van het natuurbeleid. De NNN is in provinciale structuurvisies uitgewerkt en vastgelegd in de ruimtelijke verordening. Ruimtelijke plannen moeten hieraan worden getoetst. Natura 2000-gebieden, Beschermde Natuurmonumenten en wetlands zijn beschermd via de Natuurbeschermingswet 1998 en hebben derhalve een wettelijke status. In of in de nabijheid van de NNN en Natuurbeschermingswetgebieden geldt het 'Nee, tenzij'- principe. In principe zijn er geen ontwikkelingen toegestaan als deze ontwikkelingen de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied aantasten.

3 Beschrijving locaties en modificaties

In dit hoofdstuk wordt geregeld het begrip schema gebruikt. Een Gasunie schema bevat één of meerdere ingegraven gasleidingen met daarbij bijvoorbeeld meetinstellingen, aftakkingen of afsluiters.

3.1 Locaties en modificaties 0, 1a en 2

figuur 3.1. Luchtfoto van het plangebied. Modificaties 1a en 2 in een rode cirkel en de toegangsweg in geel aangegeven. Modificatie 0 behelst een verwijdering (blauw) en een plaatsing (groen). (Bron: Bing maps)

figuur 3.2. Foto gras-locatiedeel van modificatie 0.

figuur 3.3. Foto bos-locatiedeel van modificatie 0.

figuur 3.4. Foto van het schema bij modificatie 1a.

figuur 3.5. Foto van het schema bij modificatie 2.

figuur 3.6. Foto van de toegangsweg tot modificatie 1a.

figuur 3.7. Foto van de toegangsweg tot modificatie 2.

Locaties 0, 1a en 2

De locaties bevinden zich in een grasstrook en in een strook loofbomen tussen de Oude Steeg te Itteren, de spoorverbinding Maastricht-Sittard en de A2 Amsterdam-Maastricht. De boomsoorten zijn voornamelijk es, zwarte els, esdoorn, berk en beuk. Tussen de bomen groeien voornamelijk struiken van de soorten vlierbes, meidoorn, Spaanse aak en kardinaalsmuts. Op de bodem zijn voornamelijk klimop, braam en brandnetels aanwezig. Langs de bomen loopt een snelstromend beekje/afwaterkanaal, maar ter hoogte van de schema's is er alleen een droge sloot. Vanaf de Oude Steeg loopt een onverhard pad, over de beek en daarna tussen de A2 en de bomen, dat begaanbaar is tot aan het eerste schema (modificatie 1a) en overwoekerd is met brandnetel en braam tot aan het tweede schema (modificatie 2).

Modificatie 0 – Z-500-02-KR-001-1

Deze modificatie betreft het aanleggen van een nieuwe leiding van ca. 350 meter, en het verwijderen van ca. 150 meter bestaande leiding. De bosstrook die vrijgemaakt moet worden is ca. 10x175 meter. Er zullen enkele tientallen bomen en struiken gekapt moeten worden. De toegangsweg is direct te bereiken vanaf de Oude Steeg. Voor de uitvoering van deze maatregelen moeten drie schema's, de bestaande leiding en het nieuwe leidingtracé open ontgraven worden. Hiervoor wordt de bovenlaag verwijderd. Als de bovenlaag verwijderd is kan het schema aangepast, de leiding gerooid en de nieuwe leiding gelegd worden. Er worden geen watergangen aangetast. Er wordt filterbemaling naar behoefte toegepast. Na de werkzaamheden wordt het werkterrein zoveel mogelijk in oude staat hersteld.

Modificatie 1a – S-8809

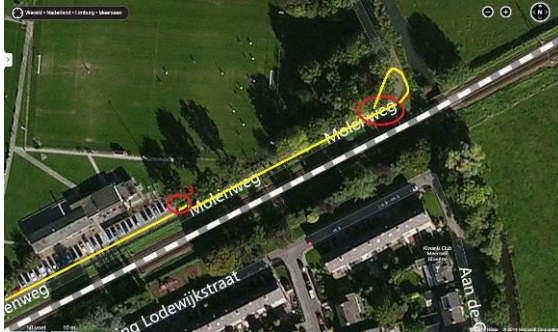
De modificaties aan het eerste schema betreffen het aanleggen van enkele korte nieuwe leidingen, het weghalen van enkele oude leidingen en diverse aanpassingen aan het schema ter plaatse. Als voor deze modificatie ruimte gemaakt moet worden zullen enkele bomen gekapt moeten worden. Maar waarschijnlijk zijn dit dezelfde bomen als voor modificatie 0. Er zullen enkele bomen langs de toegangsweg moeten worden gesnoeid voor een goede doorgang. Voor de uitvoering van deze maatregelen moeten het schema en een strook vanaf de toegangsweg open ontgraven worden. Hiervoor wordt de bovenlaag verwijderd. Als de bovenlaag verwijderd is kan het schema aangepast

worden. Het onverharde pad kan, mogelijk met het gebruik van rijplaten, als toegangsweg gebruikt worden. Er worden geen watergangen aangetast. Na de werkzaamheden wordt het werkterrein zoveel mogelijk in oude staat hersteld.

Modificatie 2 – S-8810

Het schema wordt ter plaatse 1 op 1 vervangen. Voor deze modificatie hoeven waarschijnlijk geen bomen gekapt te worden. Er zullen enkele bomen langs de toegangsweg moeten worden gesnoeid voor een goede doorgang. Voor de uitvoering van deze maatregel moet het schema open ontgraven worden. Hiervoor wordt de bovenlaag verwijderd. Als de bovenlaag verwijderd is kan het schema aangepast worden. Het onverharde pad kan, mogelijk met het gebruik van rijplaten, als toegangsweg gebruikt worden. Het zal dan eerst vrijgemaakt moeten worden van de bramen en brandnetels tussen modificatie 1a en 2. Er worden geen watergangen aangetast. Er wordt filterbemaling naar behoefte toegepast. Na de werkzaamheden wordt het werkterrein zoveel mogelijk in oude staat hersteld.

3.2 Locatie en modificatie 3

figuur 3.8. Luchtfoto van het plangebied in rood en toegangsweg in geel aangegeven (Bron: Bing maps)

figuur 3.9. Foto van het schema voor modificatie 3, deze is links aangegeven in figuur 3.8.

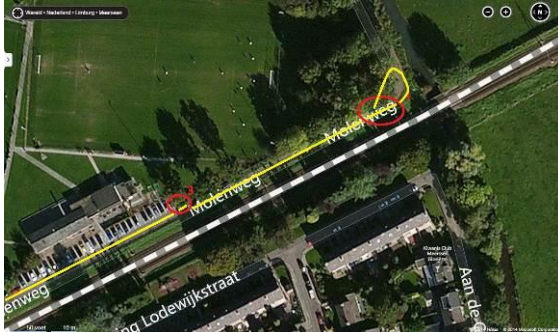
Locatie 3

De locatie bevindt zich aan de Molenweg in Rothem, aan het begin van het fietspad. Het schema ligt ingesloten tussen geasfalteerde parkeerplaatsen (west), sportvelden (noord) en het fietspad (zie figuur 3.9.). Naast het fietspad loopt de spoorverbinding Maastricht-Valkenburg (zuid/oost). Het schema ligt in een verruigd gras en kruiden gebied met wat jonge aanplant van Spaanse aak en haagbeuk.

Modificatie 3 – S-8825

Het schema wordt ter plaatse 1 op 1 vervangen. Er worden geen bomen of watergangen aangetast. Voor de uitvoering van deze maatregel moet het schema open ontgraven worden. Hiervoor wordt de bovenlaag verwijderd, zowel voor als achter het hek. Als de bovenlaag verwijderd is kan het schema aangepast worden. Er wordt filterbemaling naar behoefte toegepast. De Molenweg kan als toegangsweg gebruikt worden. Na de werkzaamheden wordt het werkterrein zoveel mogelijk in oude staat hersteld.

3.3 Locatie en modificatie 4

figuur 3.10. Luchtfoto van het plangebied in rood en toegangsweg in geel aangegeven (Bron: Bing maps)

figuur 3.11. Foto vanaf het GOS van het schema voor modificatie 4, deze is rechts aangegeven in figuur 3.10.

Locatie 4

De locatie bevindt zich aan de Molenweg in Rothem, in de bocht waar het fietspad van oostelijk naar noordelijk buigt. Het schema ligt op het terrein van GOS Z080 Meerssen, ingesloten tussen het geasfalteerde fietspad en het GOS in (zie figuur 3.11.). Naast het fietspad loopt aan de zuidkant de spoorverbinding Maastricht-Valkenburg (zuid/oost) en aan de oostkant een vaart. Noordwestelijk van het GOS zijn de sportvelden. Het schema ligt in een verruigd gras en kruiden gebied met wat jonge aanplant van Spaanse aak en haagbeuk. Tussen het schema en enkele leidingen (langs het fietspad) loopt het hek met aanplant van rode kornoelje.

Modificatie 4 – S-3080

De modificaties betreffen aanpassingen aan het schema ter plaatse en het plaatsen en verwijderen van enkele leidingen op het terrein van het GOS en aan beide zijden van het hek. Er worden geen bomen of watergangen aangetast. Voor de uitvoering van deze maatregelen moeten het schema en de leidingen open ontgraven worden. Hiervoor wordt de bovenlaag verwijderd, zowel voor als achter het hek. Als de bovenlaag verwijderd is kan het schema aangepast worden en kunnen de buizen verwijderd worden. Er wordt filterbemaling naar behoefte toegepast. De Molenweg, inclusief het fietspadgedeelte, kan als toegangsweg gebruikt worden. Na de werkzaamheden wordt het werkterrein zoveel mogelijk in oude staat hersteld.

3.4 Locatie en modificatie 5

figuur 3.12. Luchtfoto van het plangebied in rood en de toegangsweg in geel aangegeven (Bron: Bing maps)

figuur 3.13. Foto van het huidige schema.

Locatie 5

De locatie bevindt zich op een braakliggend, met gras begroeid, (opslag)terrein aan de Meerssenderweg te Vroenhof. Het schema ligt midden op het grasveld (zie figuur 3.13.).

Modificatie 5 – S-8807

Het schema wordt ter plaatse 1 op 1 vervangen. Er worden geen bomen of watergangen aangetast. Voor de uitvoering van deze maatregel moet het schema open ontgraven worden. Hiervoor wordt de bovenlaag verwijderd, zowel voor als achter het hek. Als de bovenlaag verwijderd is kan het schema aangepast worden. Er wordt filterbemaling naar behoefte toegepast. De Meerssenderweg kan als toegangsweg gebruikt worden. Na de werkzaamheden wordt het werkterrein zoveel mogelijk in oude staat hersteld.

3.5 Locatie en modificatie 6

figuur 3.14. Luchtfoto van het plangebied in rood en de toegangsweg in geel aangegeven (Bron: Bing maps)

figuur 3.15. Foto van het huidige schema.

Locatie 6

De locatie bevindt zich aan de Breede weg te Vroenhof. Deze onverharde weg loopt ten noorden van de spoorverbinding Maastricht-Valkenburg. Ten noorden van de Breede weg is agrarisch land waarop maïs wordt verbouwd. Het schema ligt aan de rand van het maïsperceel in een grasstrook (zie figuur 3.15.).

Modificatie 6 – S-8806

Het schema wordt ter plaatse 1 op 1 vervangen. Er worden geen bomen of watergangen aangetast. Voor de uitvoering van deze maatregel moet het schema open ontgraven worden. Hiervoor wordt de bovenlaag verwijderd, zowel voor als achter het hek. Als de bovenlaag verwijderd is kan het schema aangepast worden. De Breede weg kan, mogelijk met het gebruik van rijplaten, als toegangsweg gebruikt worden. Er worden geen bomen of watergangen aangetast. Na de werkzaamheden wordt het werkterrein zoveel mogelijk in oude staat hersteld.

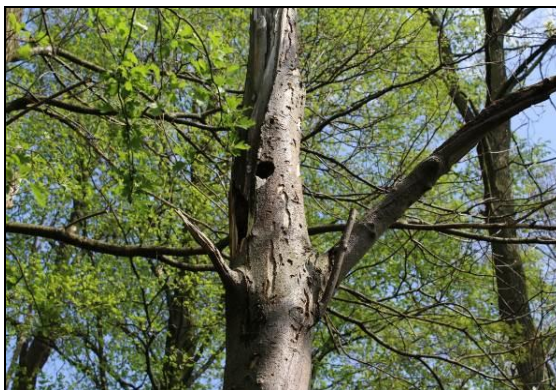
4 Resultaten Quick scan Flora- en faunawet

4.1 Beschermde soorten Flora- en faunawet

Op basis van de gegevens van de bureaustudie, de aanwezige biotoop en ecologische expertise is een inschatting gemaakt met betrekking tot het (mogelijk) voorkomen van beschermde planten- en diersoorten. Er werden beschermde soorten binnen het plangebied aangetroffen en er worden tevens meer beschermde soorten in het plangebied verwacht.

4.1.1 Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn zwarte kraai, ekster, koolmees, merel, meeuw en houtduif in de nabijheid van het plangebied waargenomen. Zij vlogen over, of foerageerden ter plaatse. Van geen van deze dieren kon een directe binding met een plangebied worden vastgesteld. Er worden voor de modificaties 0, 1a en 2 tientallen bomen gekapt. Nabij de potentieel te kappen bomen is een boom met holtes aangetroffen die door vleermuizen als verblijfplaats gebruikt zou kunnen worden (zie figuur 4.1.), maar deze blijkt in te regenen en is derhalve ongeschikt als verblijf. In de NDFF staan in de omgeving van het plangebied van modificaties 0, 1a en 2 enkele meldingen van de groene specht en buizerd. De grote bonte specht is ook bekend uit de omgeving. De groene specht kan een holte en de buizerd een nest hebben in één van de bomen nabij het plangebied. Er worden geen gebouwen aangetast zodat negatieve effecten op nestplaatsen van bijvoorbeeld de huismus kan worden uitgesloten.

figuur 4.1. Foto van de holte in de boom figuur

figuur 4.2. Foto van twee aangetroffen hazelwormen

4.1.2 Vleermuizen

Er worden voor deze modificaties geen gebouwen aangetast zodat een negatief effect op verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen kan worden uitgesloten. Er worden voor de modificaties 0, 1a en 2 tientallen bomen gekapt. Nabij de potentieel te kappen bomen is een boom met holtes aangetroffen die door vleermuizen als verblijfplaats gebruikt zou kunnen worden (zie figuur 4.1.), maar deze blijkt in te regenen en is derhalve ongeschikt als verblijf. Vleermuizen oriënteren zich in het landschap door zich te laten leiden door lijnvormige elementen, zoals watergangen, bomenrijen en houtwallen. Het is mogelijk dat de bomen bij modificaties 1a en 2 onderdeel zijn van een vliegroute. In de ruime omgeving van de plangebieden kunnen zich verblijfplaatsen van vleermuizen bevinden waardoor in de plangebieden foerageerlocaties van vleermuizen aanwezig kunnen zijn.

4.1.3 Overige zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn sporen van ree, (spits)muizen en mol gevonden. In de plangebieden worden geen vaste verblijfplaatsen van grotere zoogdieren verwacht vanwege het compleet ontbreken van dergelijke meldingen. Uit de NDFF is de aanwezigheid van de eekhoorn (F&f-wet tabel 2) bekend in de bomen van modificatie 1a en 2, maar er zijn geen geschikte verblijfplaatsen voor eekhoorns (nesten, holtes) aangetroffen. Er wordt een tal van licht beschermde soorten binnen en in de nabijheid van de plangebieden verwacht. De plangebieden zullen vrijwel zeker gebruikt worden als foerageergebied door

soorten als ree, haas, konijn, vos en kleine roofdieren als bunzing, hermelijn en wezel. Van de muizen en spitsmuizensoorten, zoals veldmuis, aardmuis, rosse woelmuis, bosmuis, woelrat, bosspitsmuis en huisspitsmuis kunnen zich ook vaste verblijfplaatsen in de omgeving van het plangebied bevinden.

4.1.4 Reptielen, amfibieën en vissen

Reptielen

Vanuit de landelijke verspreiding is bekend dat in de omgeving de hazelworm (F&f-wet tabel 3) aanwezig kan zijn. Het habitat is hiervoor geschikt bij modificaties 0, 1a en 2. Overige beschermde soorten reptielen en hazelworm bij de overige modificaties worden uitgesloten vanwege ongeschiktheid van habitat of de bekende landelijke verspreiding.

Resultaten nader onderzoek

Nader onderzoek heeft de hazelworm in grote dichtheid aangetroffen bij modificaties 0 en 1a en 2; in de bomenstrook die gekapt wordt (zie figuur 4.2. en het rapport nader onderzoek). Op overige locaties wordt de soort niet verwacht. Overige zwaar(der) beschermde soorten worden uitgesloten vanwege ongeschiktheid van habitat of de bekende landelijke verspreiding.

Amfibieën

Er worden geen watergangen aangetast. Beschermde soorten worden uitgesloten vanwege ongeschiktheid van habitat of de bekende landelijke verspreiding.

Vissen

Er worden geen watergangen aangetast.

4.1.5 Ongewervelden

Beschermde ongewervelden worden niet binnen de invloedssfeer van het plangebied verwacht omdat op de locaties waar werkzaamheden zijn voorzien het habitat hiervoor ongeschikt is. Het gehele plangebied bestaat uit gras, stenen en mogelijk een stuk bebost terrein.

4.1.6 Planten

In het plangebied zijn alleen algemene en onbeschermde soorten in de grasstrook aangetroffen. Een (incomplete) lijst: gras, boterbloem, rode klaver, weegbree, paardenbloem, perzikkruid, brandnetel, klimop en braam. In de potentieel te kappen bomen is geen maretak aangetroffen. Hoewel het habitat suboptimaal is kan er eventueel daslook, ruig klokje of rapunzelklokje worden verwacht.

Resultaten nader onderzoek

Nader onderzoek heeft de daslook, ruig klokje en rapunzelklokje kunnen uitsluiten. De soorten zijn niet aangetroffen bij modificaties 0 en 1a en 2 (zie rapport nader onderzoek, 270150-RNO d.d. 10-08-2015 revisie 00).

5 Effectbeschrijving en gevolgen

5.1 Overzicht beschermde soorten

In onderstaand overzicht worden de aangetroffen en potentieel aanwezige beschermde soorten en hun beschermingsstatus (voor betekenis zie bijlage) binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden samengevat. In de Flora- en faunawet zijn vooral vaste verblijfplaatsen (voortplantingslocaties zoals nesten, holen, kraamkolonies etc.) van belang, maar ook de functionele leefomgeving die vaste verblijfplaatsen in stand houdt. In dit overzicht zijn dan ook alleen de soorten opgenomen, waarvoor de plangebieden onderdeel vormen van hun leefgebied en/of levenscyclus en de geplande ontwikkeling mogelijk van negatieve invloed is.

Tabel 4.1: Overzicht van aangetroffen en potentieel voorkomende zwaarder beschermde flora en fauna in het plangebied.
 Beschermingsstatus Flora- en faunawet: T 2 = Tabel 2; Middelzwaar beschermd, T3 = Tabel 3: Zwaar beschermd

Soortgroep	Soort	Aanwezig	Potentieel voorkomend	T 2	T3	Nader onderzoek en/of vervolgactie
Broedvogels	Alle	-	x			Mitigatie
Vleermuizen	Alle	-	x		x	Mitigatie
Reptielen	Hazelworm	x	-		x	Ontheffing F&F-wet

5.2 Effecten op in het plangebied aanwezige flora en fauna

Broedvogels

Indien de werkzaamheden worden uitgevoerd in het vogelbroedseizoen geldt het volgende.

De modificaties betreffen mogelijk deels aantasting van de bomen bij de plangebieden en kunnen verstoring opleveren voor broedende vogels, zoals merels, in de laanbomen. Het is ook mogelijk dat soorten als wilde eend en meerkoet in grasstroken in de omgeving tot broeden komen. Bij de uitvoering moet rekening worden gehouden met broedvogels. Alle broedvogels in Nederland zijn tijdens hun broedseizoen beschermd; hun nesten en legsels mogen niet worden verstoord of vernield. Hiervoor kan in principe ook geen ontheffing worden verkregen. Het broedseizoen loopt ongeveer van half maart tot half juli, maar dit is afhankelijk van het weer en de soort; de houtduif broedt bijvoorbeeld later. De Flora- en faunawet schrijft geen datumgrenzen voor, de genoemde data zijn globaal. Ieder broedgeval is beschermd, dus indien blijkt dat er een vogel aan het broeden is, ook buiten het broedseizoen, dan moet gewacht worden totdat deze hiermee klaar is en uit eigen beweging is vertrokken.

Indien men vóór het broedseizoen begonnen is met de werkzaamheden en redelijkerwijs kan worden aangenomen dat door deze werkzaamheden geen vogels tot broeden zijn gekomen, dan is het toegestaan om in het broedseizoen door te werken. Als de werkzaamheden in het broedseizoen uitgevoerd worden dient men met mitigerende maatregelen het broeden van vogels op of nabij de werklocaties te voorkomen. Deze maatregelen staan omschreven in paragraaf 5.3.1.

Vleermuizen

De toegangswegen tot de plangebieden van modificaties 0, 1a en 2 lopen langs bomenrijen waar vleermuizen hun vliegroutes kunnen hebben. Door de kan van de bomen bij deze modificaties kan, als achterliggende bomen ontbreken, een te grote doorbreking van potentiële vliegroutes ontstaan. Het gebruik van deze bomen als vliegroute door vleermuizen dient nader onderzocht te worden. Alle gebieden rondom het plangebied en de toegangswegen kunnen door vleermuizen als foerageergebied gebruikt worden. Er moet tijdens de werkzaamheden rekening gehouden worden met lichtoverlast op potentiële foerageergebieden en vliegroutes. Deze maatregelen staan omschreven in paragraaf 5.3.2.

Reptielen

In de plangebieden van modificatie 1a en 2 wordt gewerkt in een bosachtig terrein waar de hazelworm in grote dichtheid aanwezig is. De bomen worden gekapt en een deel van het habitat wordt hierdoor onherstelbaar aangepast. Door de kap en de werkzaamheden in de bodem en de aan- en afvoer van materialen en personeel via de transportweg kan de hazelworm verstoord- of tot slachtoffer verworden. Het vervolgetraject staat beschreven in paragraaf 5.3.3.

5.3 Mitigerende maatregelen

5.3.1 Broedvogels; eventueel mitigatie

Indien de werkzaamheden buiten het broedseizoen worden uitgevoerd hoeft geen rekening gehouden te worden met mitigerende maatregelen ten behoeve van vogels.

Als de werkzaamheden toch in het broedseizoen uitgevoerd moeten worden dient men met mitigerende maatregelen het broeden van vogels op of nabij de werklocaties te voorkomen. Als er toch vogels in het plangebied broeden, kunnen de werkzaamheden ter plaatse geen doorgang vinden tot dat de jongen zijn uitgevlogen. Voor de wet is er geen verschil tussen broedvogels gemaakt. Alle broedvogels zijn beschermd gedurende de voortplantingsperiode. Het is niet mogelijk om een ontheffing te verkrijgen voor het verstoren en verjagen van broedende vogels. Wel is het toegestaan om maatregelen te nemen waarmee het gebied tijdelijk ongeschikt wordt als broedgebied voor vogels.

Om verstoring zoveel mogelijk te beperken worden de volgende maatregelen voorgesteld:

1. Werken buiten het broedseizoen; of als dit vanwege de werkzaamheden onmogelijk is;
2. Het werkterrein (schema's en toegangswegen) en ruime omgeving hiervan benodigd voor de werkzaamheden ruim voor het broedseizoen ongeschikt maken en houden voor broedende vogels.
3. Om gewinning te voorkomen; maaien zodat de vegetatie zeer kort is, ruim voor het broedseizoen. Daarna dient dit te worden onderhouden omdat het gebied anders weer geschikt wordt.

Als toch broedgevallen optreden, dient bij het uitvoeren van de werkzaamheden zoveel afstand gehouden te worden, dat geen verstoring op treedt. Deze afstand wordt door een ter zake kundige ecooloog vastgesteld.

5.3.2 Vleermuizen; mitigatie

De gehele omgeving kan in gebruik zijn als foerageergebied voor vleermuizen. Laanbomen kunnen door vleermuizen gebruikt worden als vliegroute. Er moet tijdens de werkzaamheden rekening gehouden worden met lichtoverlast op potentiële foerageergebieden en vliegroutes. Omdat er geen nader onderzoek geweest is naar de aanwezigheid van vliegroutes moet worden aangenomen dat de laanbomen een vliegroute zijn en dienen deze afgeschermd te worden van directe lichtval. Gaten groter dan 6 meter tussen bestaande lijnvormige bomenrijen moeten indien mogelijk voorkomen worden.

Om verstoring zoveel mogelijk te beperken wordt de volgende maatregel voorgesteld:

1. lichtoverlast in de buurt van verblijven of mogelijke foerageergebieden en vliegroutes moet worden voorkomen door het licht weg te draaien van deze potentiële locaties.
2. bij de kap van bomen wordt rekening gehouden met de functie als vliegroute, gaten groter dan 6 meter zullen moeten worden gecompenseerd.

5.3.3 Hazelworm; ontheffing F&f-wet

De hazelworm is aangetoond bij modificaties 0, 1a en 2. De soort zal dermate hinder ondervinden van de maatregelen dat het aanvragen van een ontheffing op de verbodsbepalingen in de Flora- & faunawet noodzakelijk is. Hiervoor zal eerst een activiteitenplan ontwikkeld moeten worden, waarin staat omschreven wat er uitgevoerd gaat worden om deze hinder te mitigeren en/of te compenseren. Met dit activiteitenplan, de natuurtoets en het rapport nader onderzoek kan de ontheffing worden aangevraagd. De doorlooptijd van de behandeling van een dergelijke aanvraag kan vier maanden duren.

6 Conclusies en aanbevelingen

6.1 Conclusies; ontheffing F&F-wet aanvragen

Voor de werkzaamheden worden tientallen bomen gekapt. Er worden geen watergangen aangetast. De voorgenomen werkzaamheden ten behoeve van de modificaties zijn, afgezien van de kap van bomen, tijdelijk van aard. Ondanks de kap van de bomen wordt het karakter van de gebieden waar de werkzaamheden worden uitgevoerd er in geen geval blijvend door veranderd.

Er is nader onderzoek uitgevoerd naar vleermuisverblijven, hazelworm en vaatplanten (zie rapport nader onderzoek, 270150-RNO d.d. 10-08-2015 revisie 00).

Er moet een ontheffing op de verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet worden aangevraagd voor de hazelworm voor de artikelen:

- 9 het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen,
- 10 het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten,
- 11 het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren en
- 12 het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Indien de werkzaamheden in het vogelbroedseizoen worden uitgevoerd zijn mitigerende maatregelen voor vogels verplicht. Er zijn mitigerende maatregelen van toepassing ter voorkoming van lichtoverlast op vleermuizen. Indien de werkzaamheden buiten het vogelbroedseizoen worden uitgevoerd zijn de mitigerende maatregelen voor vogels waarschijnlijk niet nodig.

Voor alle dieren geldt natuurlijk de zorgplicht.

Flora- en faunawet

Voor de modificaties is nader onderzoek, mitigatie en mogelijk een ontheffing op de verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet noodzakelijk.

Natura 2000

De plangebieden liggen niet in de directe omgeving van een Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde gebied, het Geleenbeekdal, ligt ca. twee kilometer noordelijk achter een woonwijk van Kerkrade. De modificaties zijn beperkt en zullen geen invloed hebben buiten het plangebied. Voor de geplande modificaties is een voortoetsing aan de Natuurbeschermingswet niet aan de orde.

Ecologische Hoofdstructuur (NNN)

De plangebieden liggen niet in de Ecologische Hoofdstructuur. Derhalve is een toetsing aan de NNN niet benodigd.

Heerenveen, augustus 2015
Antea Group

Geraadpleegde bronnen

Boeken

- [REDACTED] et al. 2010. Zoogdieren van Limburg, verspreiding en ecologie in de periode 1980-2007. Natuurhistorisch Genootschap in Limburg, Maastricht.
- [REDACTED] 2000. Vissen in Limburgse beken. De verspreiding en ecologie van vissen in stromende wateren in Limburg. Natuurhistorische Genootschap in Limburg/Stichting FIAVON. Stichting Natuurpublicaties Limburg Maastricht 2000.
- [REDACTED] et al. 2007. Avifauna van Limburg. Natuurhistorisch Genootschap in Limburg, Maastricht.
- [REDACTED] 2009. Herpetofauna van Limburg, verspreiding en ecologie van amfibieën en reptielen in de periode 1980 - 2008. Natuurhistorisch Genootschap in Limburg, Maastricht
- SOVON Vogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000. SOVON, Naturalis, KNNV Uitgeverij & EIS-Nederland, Leiden.
- [REDACTED] 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. RAVON, Naturalis, KNNV Uitgeverij & EIS-Nederland, Leiden.
- FLORON 2011. Nieuwe Atlas van de Nederlandse flora. Stichting FLORON, Nijmegen.

Ontheffing, protocollen en gedragscodes

- [REDACTED] 2015. Nader onderzoek Maastricht Valkenburg (270150-RNO). Antea Group, Heerenveen.
- Goedgekeurde Gedragscode Flora- en faunawet voor waterschappen, versie 6 februari 2012
- Vleermuisprotocol_2013_27_maart_2013, Netwerk Groene Bureaus (NGB)
- Dienst regelingen, 2011 & 2012. Soortenstandaards
- Stowa soortenprotocollen (www.stowa.nl)

Beschermde gebieden

- Google Earth
- www.bing.com
- www.synbiosys.alterra.nl/natura2000

Verspreiding en informatie

- Nationale Database Flora en Fauna (NDFF)
- www.nederlandsesoorten.nl
- www.rijksoverheid.nl
- www.rvo.nl
- www.telmee.nl
- www.waarneming.nl
- www.limburg.vissenatlas.nl
- www.ravon.nl
- www.zoogdiervereniging.nl
- www.zoogdieratlas.nl
- www.vleermuis.net
- www.vleermuizenindestad.nl
- www.dasenboom.nl
- www.vlinderstichting.nl
- www.vlindernet.nl
- www.eis-nederland.nl
- www.wilde-planten.nl
- www.floravannederland.nl

Bijlage 1: Wettelijk kader

Flora- en faunawet

Hierna volgt een algemene beschrijving van de Flora- en faunawet.

Algemeen Flora- en faunawet

Het doel van de Flora- en faunawet is het in stand houden van de inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde soorten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij' – principe). Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk.

Onder bepaalde voorwaarden geldt een algemene vrijstelling of een ontheffingsplicht van de verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling of ontheffing hangt af van de diersoorten die voorkomen in het onderzoeksgebied. Hiertoe worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden:

- Soorten van tabel 1 – algemene soorten – lichtste beschermingsregime;
- Soorten van tabel 2 – overige soorten – middelste beschermingsregime;
- Soorten van tabel 3 – genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMvB – zwaarste beschermingsregime.

Algemene vrijstelling

Voor tabel 1-soorten geldt voor ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de verbodsbepalingen in de wet (art. 8 t/m 12) en is derhalve geen ontheffing nodig.

Vrijstelling onder gedragscode

Voor tabel 2-soorten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen in de wet (art. 8 t/m 12) als wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode. De goedgekeurde gedragscodes staan vermeld op de website van het Ministerie van EZ (www.drloket.nl). Voor de meeste activiteiten zijn er inmiddels gedragscodes goedgekeurd. De kans is groot dat de voorgenomen activiteit kan worden uitgevoerd onder één van de vele goedgekeurde gedragscodes.

Ontheffing tabel 2 en 3

Als er niet kan worden gewerkt onder een geldige gedragscode, is voor tabel 2-soorten alsnog een ontheffing nodig om toestemming te hebben voor het overtreden van de verbodsbepalingen in de wet. Ook voor tabel 3-soorten geldt een ontheffingsplicht.

Ingrepen waarbij de verbodsbepalingen worden overtreden moeten ter goedkeuring worden voorgelegd aan RVO.nl door middel van een ontheffingsaanvraag, vergezeld van een overzicht van mitigerende of compenserende maatregelen om effecten tegen te gaan. Wanneer mitigerende maatregelen voldoende worden geacht om effect voorafgaand aan de ingreep te voorkomen, krijg u bericht terug in de vorm van een 'positieve afwijzing' van uw ontheffingsaanvraag. Dit betekent dat u uw werkzaamheden mag uitvoeren, mits zij precies volgens het mitigatieplan worden uitgevoerd. Op deze manier worden overtredingen van de Flora- en faunawet voorkomen. Als de mitigerende of compenserende maatregelen (tijdelijke) effecten niet kunnen voorkomen en de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt, dan wordt een ontheffing verleend.

Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten

Sinds augustus 2009 is door een uitspraak van de Raad van State bepaald dat er volgens de Europese Habitatrichtlijn geen ontheffing meer verleend mag worden voor het vernietigen van vaste verblijfplaatsen van bijlage IV-soorten met als wettelijk belang ruimtelijke ingrepen. Een ontheffing voor ruimtelijke ingrepen is alleen mogelijk onder de volgende wettelijke belangen:

- Bescherming van flora en fauna;

- Volksgezondheid of openbare veiligheid;
- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Voor de meeste ruimtelijke projecten betekend dit dat een ontheffing voor Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten alleen kan worden aangevraagd onder dwingende redenen van groot openbaar belang. Dit belang moet worden onderbouwd om het groot openbaar belang aan te tonen. Een groot openbaar belang is een belang op regionale of nationale schaal. Vaak is de verwijzing naar een regionale structuurvisie voldoende.

Vogels

Vogels zijn niet opgenomen in tabel 1 tot en met 3. Alle vogels zijn in het broedseizoen gelijk beschermd. De bescherming van vogels is hoofdzakelijk gericht op de bescherming van de nesten. Daarbij wordt wel een onderscheid gemaakt in nesten die jaarrond zijn beschermd (Categorie 1 tot en met 4-vogelsoorten), nesten die alleen jaarrond zijn beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen (Categorie 5-vogelsoorten) en nesten die niet jaarrond zijn beschermd (overige vogelsoorten).

Sinds augustus 2009 is door een uitspraak van de Raad van State bepaald dat er volgens de Europese Vogelrichtlijn geen ontheffing meer verleend mag worden voor het vernietigen van vaste verblijfplaatsen van vogels met als wettelijk belang ruimtelijke ingrepen of dwingende redenen van groot openbaar belang. Om ruimtelijke ontwikkelingen toch uit te kunnen voeren, moeten mitigerende maatregelen worden genomen om effecten vooraf te voorkomen. Om zeker te zijn van de juiste maatregelen is het aan te bevelen om de maatregelen voor te leggen aan het Ministerie van EZ door het indienen van een ontheffingsaanvraag. Hoewel een ontheffing voor vogels in de meeste gevallen niet kan worden afgegeven, geeft de Minister in haar besluit aan of de maatregelen voldoende zijn (positieve afwijzing).

Zorgplicht

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen. Deze zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren niet mogen worden uitgevoerd. Wanneer dergelijke handelingen toch uitgevoerd moeten worden, moeten maatregelen, voor zover dit in redelijkheid kan, worden genomen om de nadelige gevolgen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

Procedure ontheffingsaanvraag

Voor soorten van tabel 1 geldt een vrijstelling. U hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen, maar u moet wel de zorgplicht nakomen.

Voor soorten van tabel 2 geldt dat als u kunt werken volgens een goedgekeurde gedragscode er een vrijstelling geldt. U hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen, maar u moet uw activiteiten aantoonbaar uitvoeren zoals in de gedragscode staat. Tevens blijft de zorgplicht gelden.

Indien u niet kunt werken volgens een gedragscode, maar u kunt maatregelen nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), dan hoeft u ook geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen. Wilt u zeker weten of uw mitigerende maatregelen voldoende zijn, en er inderdaad geen ontheffing nodig is? Vraag dan een ontheffing aan om uw maatregelen goed te keuren.

Indien beschermde soorten van tabel 3 zijn aangetroffen in het plangebied, dan is mogelijk een ontheffingsaanvraag noodzakelijk. Net als voor tabel 2-soorten geldt dat als u maatregelen kunt nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen

(zogenoemde mitigerende maatregelen), u geen ontheffing van de Flora- en faunawet hoeft aan te vragen. U kunt uw mitigatieplan voorleggen bij RVO.nl voor goedkeuring.

Voor soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn (die ook onder de tabel 3-soorten van de Flora- en faunawet vallen) is het niet langer mogelijk ontheffing aan te vragen op grond van ruimtelijke ontwikkelingen. Dat zelfde geldt voor vogelsoorten. Zie bijlage 1 Flora- en faunawet voor een beschrijving van de te volgen procedure voor deze soorten.

Indien u geen mitigerende maatregelen kunt nemen, dan dient een ontheffing te worden aangevraagd bij RVO.nl van het ministerie van Economische Zaken. Voor de ontheffingsaanvraag is het noodzakelijk te weten welke soorten aanwezig zijn, zodat gerichte mitigerende maatregelen kunnen worden getroffen. RVO.nl zal, indien het akkoord is met het aangeleverde stappenplan waarin de aanpak voor mitigatie beschreven wordt, een zogenoemde 'verklaring van geen bedenkingen' (vvgb) afgeven. Daarmee zegt zij in feite dat een ontheffing niet noodzakelijk is wanneer men zich bij de uitvoering houdt aan het opgestelde stappenplan.

Wanneer gesloopt of gekapt wordt zonder vervolgonderzoek te laten plaatsvinden, en er blijken beschermde soorten aanwezig te zijn, dan wordt de Flora- en faunawet overtreden. Dit is een economisch delict waar boetes aan verbonden zijn.

Onderzoek naar vleermuizen duurt ongeveer 6 maanden. Indien het onderzoek over de winterperiode heen getrokken moet worden, kan het langer duren. Onderzoek naar andere soortgroepen kan vaak sneller (met 1 of 2 bezoeken) afgerond worden. De doorlooptijd van een ontheffingsaanvraag bij RVO.nl bedraagt doorgaans 6 weken tot 4 maanden.

Een vleermuisonderzoek is circa drie jaar geldig. Indien de werkzaamheden niet binnen drie jaar hebben plaatsgevonden, dan moet opnieuw onderzoek worden uitgevoerd.

Wabo

Vanaf 1 oktober 2010 is voor ruimtelijke ontwikkelingen de Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) in werking getreden. Dit houdt in dat de benodigde vergunningen en ontheffingen, dus ook die ten aanzien van de Flora- en faunawet en Natuurbeschermingswet, in de meeste gevallen via een omgevingsvergunning gaan lopen. De aanvraag voor de omgevingsvergunning wordt ingediend bij de betreffende gemeente en vervolgens door de gemeente ter beoordeling voorgelegd aan het Ministerie van Economische Zaken (voormalig Ministerie van EL&I). Het Ministerie van EZ geeft bij goedkeuring een vvgb (verklaring van geen bedenkingen) af. Deze vvgb vervangt de huidige ontheffing Flora- en faunawet.

De grootste veranderingen in het nieuwe systeem zijn dat:

1. het Ministerie van EZ geen direct contact meer met de aanvrager heeft;
2. de gemeente verantwoordelijk is voor toezicht en handhaving van de vvgb in de omgevingsvergunning.

Het doel van deze herstructurering is het versnellen en vergemakkelijken van de procedure.

Ecologische Hoofdstructuur

Hierna volgt een algemene beschrijving van het Natuur Netwerk Nederland.

Algemeen Ecologische hoofdstructuur

De Nederlandse natuur staat steeds meer onder druk, bijvoorbeeld door huizenbouw, aanleg van wegen en industrie. Toch leeft bij veel Nederlanders de wens om natuurgebieden in de buurt te hebben. Natuur geeft rust en biedt ruimte voor recreatie.

De overheid heeft daarom extra geld uitgetrokken om de Nederlandse natuur te beschermen en verder te ontwikkelen. Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt het Natuur Netwerk Nederland (NNN) van Nederland.

In de NNN liggen de twintig Nationale Parken die Nederland kent. Ze hebben gezamenlijk een oppervlakte van 123.000 ha. Ongeveer 45% van alle hectares NNN op het land is ook Natura 2000-gebied.

De term NNN werd in 1990 geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan (NBP) van het toenmalige ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV).

Netwerk van gebieden

De NNN is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. De NNN kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur.

De NNN bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, reservaten, natuurontwikkelingsgebieden en zogenaamde robuuste verbindingen;
- landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheergebieden);
- grote wateren (zoals de kustzone van de Noordzee, het IJsselmeer en de Waddenzee).

De NNN is een plan in uitvoering en moet in 2018 klaar zijn.

Natuurbeschermingswet 1998

Hierna volgt een algemene beschrijving van de Natuurbeschermingswet.

Algemeen Natuurbeschermingswet

Nederland kreeg in 1967 voor het eerst een Natuurbeschermingswet. Deze wet maakte het mogelijk om natuurgebieden en soorten te beschermen.

Op den duur voldeed de wet niet meer aan de eisen die internationale verdragen en Europese verordeningen stellen aan natuurbescherming. Daarom is in 1998 een nieuwe Natuurbeschermingswet gemaakt die alleen gericht is op gebiedsbescherming. De bescherming van soorten is geregeld in de Flora- en faunawet.

De Natuurbeschermingswet 1998 is op 1 oktober 2005 gewijzigd. Sindsdien zijn de bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn in de Natuurbeschermingswet verwerkt.

Beschermde gebieden

De volgende gebieden worden aangewezen en beschermd op grond van de Natuurbeschermingswet:

- Natura 2000-gebieden (Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden);
- beschermde natuurmonumenten;
- wetlands.

Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur, geldt een vergunningplicht.

Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden. Meestal verlenen de provincies de vergunningen, maar soms doet het Ministerie van Economische Zaken dit.

Bestaand gebruik

Op 1 februari 2009 is de wet opnieuw gewijzigd. De wijziging heeft betrekking op het zogenoemde 'bestaand gebruik'. Hieronder vallen activiteiten in en om beschermde Natura 2000-gebieden die al plaatshadden voordat een gebied als beschermd gebied is aangewezen. De wijziging is met name van belang voor provincies (als bevoegd gezag) en voor burgers en bedrijven met bestaand gebruik. De wijzigingen zijn gericht op:

- verbetering van de werking van de wet in de praktijk;
- verbetering van de aansluiting van de wet bij de Habitatrichtlijn.

Beschermde Natuurmonumenten

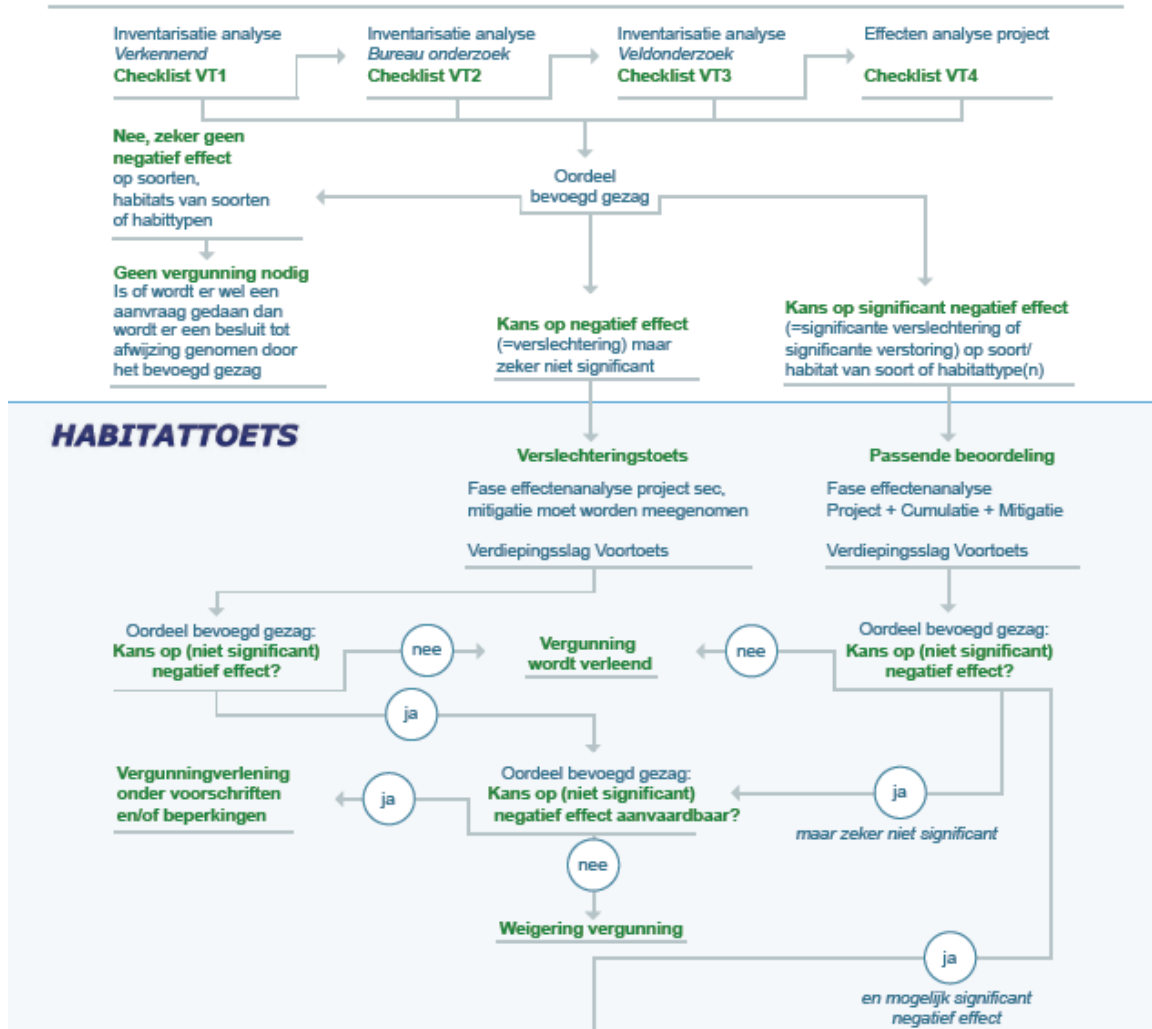
Met de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 is in 2005 het verschil tussen Beschermde Monumenten en Staatsnatuurmonumenten vervallen: beide zijn nu Beschermde Natuurmonumenten.

Beschermde Natuurmonumenten die overlappen met Natura 2000-gebieden worden opgeheven en niet langer beschermd als beschermd natuurmonument. De natuurwaarden, waarvoor het natuurmonument was aangewezen, worden wel in de Natura 2000-aanwijzing opgenomen.

Het volgende schema toont de vergunningprocedure in het kader van de Natuurbeschermingswet.

VOORTOETS

INVENTARISATIE VOORTOETS: De voortoets is niet verplicht maar wel verstandig om uit te voeren. Alle fasen VT1 t/m VT4 kunnen onderdeel zijn van de voortoets.
 Het kan ook zijn dat al na fase VT1 de effecten bekend zijn. Het bevoegd gezag moet die conclusie trekken.

ADC-TOETS

